

ยุมิ โกโตะ
ภัณฑารักษ์ หนังสือภาพถ่าย
และความหมายที่ไกลกว่านั้น

A
PHOTO
BOOK
CURATOR

A PHOTO BOOK CURATOR

ยุมิ โกโตะ ภักธารักษ์ หนังสือภาพถ่าย
และความหมายที่ไกลกว่านั้น

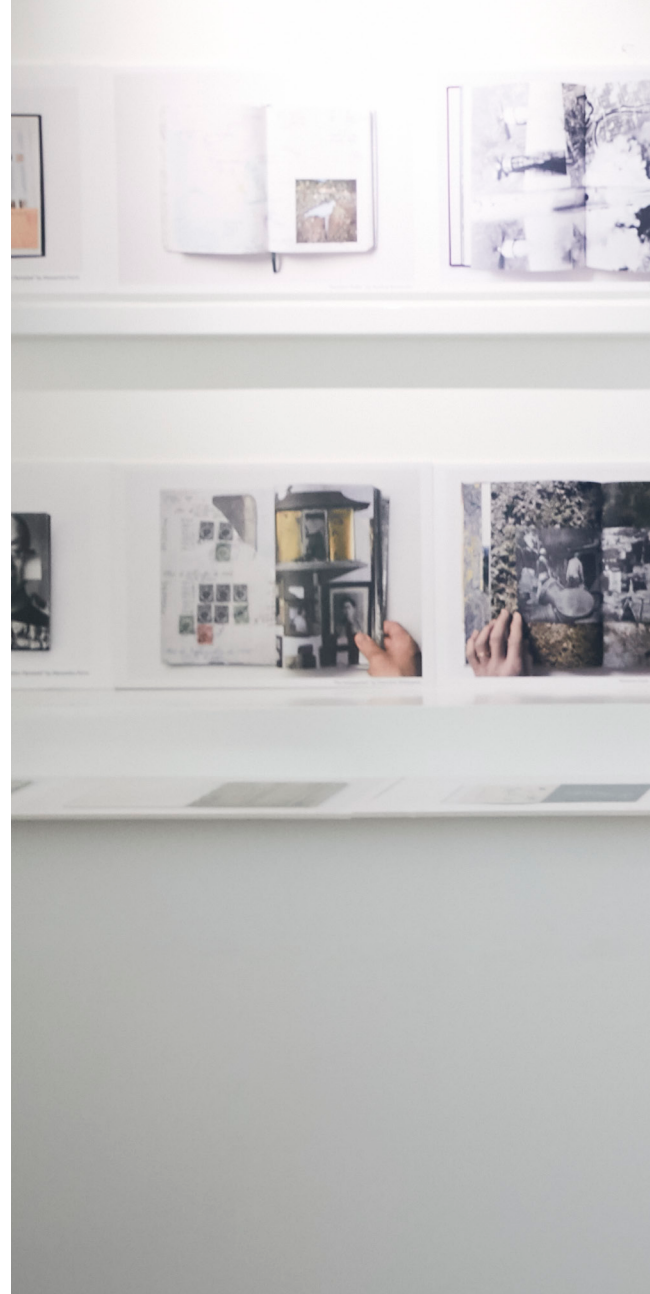
หนังสือภาพถ่าย (photobook) สำหรับคุณ
คืออะไร

ถ้าตอบไวๆ นิยามของมันอาจเป็นแค่หนังสือ
ที่อุดมภาพถ่ายสวยงามบรรจุไว้ แต่เมื่อได้คุย
กับภักธารักษ์หญิงชาวญี่ปุ่น Yumi Goto ที่
ได้รับเชิญมาเป็นผู้คัดเลือกและจัดแสดง
โฟโต้บุ๊ก ส่วนหนึ่งของเทศกาล Photo
Bangkok 2018 ที่จัดขึ้นช่วงเดือนที่ผ่านมา
กลับทำให้คำว่า 'หนังสือภาพถ่าย' มีความหมาย
ที่ไปไกลกว่านั้นมากโข

นิทรรศการชื่อ 'Photobook as object /
Photobook who cares' เริ่มต้นที่ญี่ปุ่น
ในแกลเลอรีเล็กๆ ของเธอ โดยการชักชวน
ช่างภาพมาเวิร์กช็อปพัฒนาผลงานร่วมกัน
ตั้งแต่ปี 2013 หลังผ่านกระบวนการพัฒนา
และแชร่วิธีคิดด้วยกันเรื่อยมาจนถึงปี 2018
เธอและกลุ่มช่างภาพ จึงได้เดินทางมาแสดง
ผลงานที่กรุงเทพฯ เป็นครั้งแรก

โฟโต้บุ๊กทรงพลังหลายสิบเล่มที่เธอขนมาจัด
แสดง หลายคนพลิกดูแล้วน้ำตาไหล เพราะ
สิ่งที่บรรจุในหนังสือเหล่านั้น เป็นมากกว่า
แค่ภาพถ่าย แต่นำเสนอเรื่องราวอย่างใส่ใจ
เด็ดขาด ทำงานตรงต่อจิตใจผู้ที่ได้เปิดอ่าน

เชยศึกษาและสำรวจวิธีคิดในการทำงาน
'ศิลปะ' ผ่านสื่อที่เรียกว่า 'หนังสือภาพถ่าย'
ด้วยสายตาอันเฉียบคมของภักธารักษ์หญิง
ชาวญี่ปุ่น เจ้าของทรงผมเอกลักษณ์ผู้นี้

ชื่อนิทรรศการ Photobook as object / Photo-
book who cares มีความหมายอะไรเป็นพิเศษ

การทำหนังสือภาพถ่ายหรือโฟโต้บุ๊ก (photobook)
ในความคิดของฉัน มันไม่เท่ากับหนังสือ แต่โฟโต้บุ๊กอาจ
เป็นวัตถุ (object) ที่เป็นมากกว่าหนังสือได้ด้วยการ
สื่อสารเรื่องราวบางอย่าง ฉะนั้นสิ่งที่ใส่ลงไปโฟโต้บุ๊ก
จึงไม่ได้มีแต่ภาพถ่าย แต่มันมีชั้น (layer) ของเรื่องราว
ที่ซ้อนทับกันอยู่ในนั้น ในหนังสืออาจมีทั้งภาพถ่ายของ
ช่างภาพเอง ภาพถ่ายเก่าๆ ที่ช่างภาพค้นหา หรือ
เอกสารบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวนั้น รวมไปถึงการ
จัดวางและเรียบเรียงให้ออกมามีความหมายในทุก
องค์ประกอบ เพื่อให้ผู้ชมได้จมลงไปสัมผัสกับเรื่องราวได้

Photobook as object / Photobook who cares
สำหรับฉันจึงหมายความว่าช่างภาพใส่ใจ (care)
ลงไปในการทำโฟโต้บุ๊กหนึ่งเล่ม เพื่อให้ผู้ชมสัมผัส
เรื่องราวที่ต้องการสื่อสารในนั้นได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นค่ะ

เรื่องราวประเภทไหนบ้างที่คุณเลือกมานำเสนอ
ในงานนี้

ยกตัวอย่างเล่มหนึ่ง Silent Histories โดย Kazuma
Obara (หยิบเล่มมาเปิดให้ดู) ช่างภาพคนนี้ เขาอยากเล่า

เรื่องราวผลกระทบหลังสงครามโลกครั้งที่สอง คนส่วนใหญ่ มักจะได้ยินเรื่องราวเกี่ยวกับระเบิดที่ฮิโรชิมากับนางาซากิ แต่จริงๆ แล้ว ญี่ปุ่นได้รับผลกระทบมากและค่อนข้างทั่วประเทศ โฟโต้บุ๊กเล่มนี้เล่าเรื่องราวของคนที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดโอซาก้าว่าเขาได้รับผลกระทบอย่างไร โดยช่างภาพก็ไปตามหา เก็บข้อมูล และถ่ายภาพกลุ่มคนที่อยู่ในช่วงสถานการณ์ตอนนั้นเมื่อยังเป็นเด็กและยังมีชีวิตอยู่ถึงตอนนี้ เก็บรวบรวมภาพถ่ายและเอกสารเก่าๆ มาใส่ด้วย เพราะระหว่างการเก็บข้อมูล ช่างภาพรู้สึกว่าการที่เขาถ่ายมันไม่สามารถสื่อสารได้ครบ

ทำไมโฟโต้บุ๊กจึงไม่ควรเป็นแค่หนังสือรวมภาพถ่ายของช่างภาพ

เวลาเราทำโฟโต้บุ๊ก สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการที่ช่างภาพจะต้องหาวิธีสื่อสาร เพื่อให้ผู้ชมเข้าใจสารที่เราอยากสื่อมากที่สุด เพราะฉะนั้น ในกระบวนการทำงานจึงต้องการหลายอย่างมาประกอบกันเพื่อเล่าเรื่องราวในหลายเลเยอร์ ซึ่งบางครั้งก็เป็นการรวบรวมเชิงประวัติศาสตร์สำหรับฉัน วิธีการทำงานแบบนี้มันเป็นกระบวนการทำลายอีโก้ (ego) ของช่างภาพที่อยากให้คนเห็นแต่ ‘ผลงานของฉัน’ ไม่ได้ในตัว

เรื่องราวที่มีหลายชั้น (layer) ถูกนำเสนอผ่านโฟโต้บุ๊กยัง

ยกตัวอย่างจากเล่มเดิมนะคะ ช่างภาพกำลังเล่าเรื่องของผู้หญิงที่เสียขาไปจากสงคราม ซึ่งปกติเวลาเธอเก็บภาพถ่ายสมัยเป็นนักเรียน เธอจะใช้ปากกาขีดฆ่าส่วนล่างของเธอและพับภาพถ่ายส่วนล่างนั้นซ่อนไว้เพื่อปิดบังความพิการ ช่างภาพจึงเลือกนำเสนอภาพถ่ายเก่าของเธอในโฟโต้บุ๊กเล่มนี้ด้วยวิธีการขีดฆ่าและพับแบบเดียวกัน เลเยอร์หนึ่งของเรื่องราวนี้คือการบันทึกเชิงประวัติศาสตร์ ส่วนอีกเลเยอร์หนึ่งคือการใส่มุมมองใส่ความรู้สึกของศิลปินเองเข้าไปในนั้นด้วย

ฉะนั้น Photobook as object ก็คือการทำให้คนที่มาเปิดดูโฟโต้บุ๊กรับรู้เรื่องราว และสัมผัสได้ด้วยตัวเองถึงความเจ็บปวดและอับอายของหญิงสาวที่ไม่มีขาเหมือนคนอื่น ผ่านการสื่อสารบนสื่อกระดาษ รวมทั้งเทคนิคการพับกระดาษ มันจึงเป็นอะไรที่มากกว่าแค่พลิกดูรูปถ่ายในหนังสือ ไม่จำเป็นว่าต้องเป็นการใส่เข้าไปอย่างเดียว แต่บางครั้งอาจเป็นการจงใจทำข้อมูลบางอย่างให้หายไปเพื่อเล่าเรื่องราวบางอย่าง และทำให้คนได้ตั้งคำถามว่าทำไมข้อมูลบางส่วนนั้นจึงหายไปจากการบันทึกเช่นกัน

นอกจากถ่ายทอดเรื่องราวในสังคม โฟโต้บู๊ทที่ทำงานได้ไกลกว่านั้นไหม เช่น ขับเคลื่อนสังคมเปลี่ยนโลก ฯลฯ

แล้วแต่ค่ะ เพราะสาเหตุและแรงบันดาลใจในการทำโฟโต้บู๊ทของแต่ละคนไม่เหมือนกัน แต่งานชิ้นที่ฉันยกตัวอย่างนี้ ศิลปินผู้ทำตั้งใจจะเล่าเรื่องราวและรวบรวมกลุ่มคนที่เป็นเหยื่อ ซึ่งไม่ได้รับการดูแลจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ เป็นประเด็นที่ยังถกเถียงกันในสังคมญี่ปุ่น และยังต่อรองกันศาลสูงสุดของญี่ปุ่นอยู่ ตอนที่ศิลปินทำเล่มนี้ขึ้นมาเลยต้องรับทำอย่างน้อยสองชุด เพื่อนำชุดหนึ่งไปใช้เป็นหลักฐานในการขึ้นศาล เรียกร้องให้มีการจ่ายค่าชดเชยให้ทุกคนที่ถูกผลกระทบจากสงครามครั้งนั้น

การทำงานในฐานะภัณฑารักษ์ [curator] คุณมีวิธีเลือกช่างภาพที่จะร่วมพัฒนาโฟโต้บู๊ทอย่างไร

ขอพูดถึงการเลือกคนทำงานในมุมกว้างๆ ละกันนะคะ เวลาฉันดูงาน ไม่ว่าศิลปินจะมีประเด็นที่เป็นส่วนตัวมากๆ หรือมีประเด็นเชิงสังคมก็ตาม ฉันก็จะพยายามเลือกงานที่ตีความหรือสะท้อนอะไรบางอย่างให้เห็น และสามารถเชื่อมโยงกับผู้คนได้มากหน่อย สำหรับฉัน มันควรเป็นงานที่มีความหมายในระดับที่สะท้อนไปถึงผู้อื่นได้ด้วยค่ะ

ไม่จำเป็นต้องสื่อสารประเด็นเชิงสังคม ก็เป็นโฟโต้บู๊ทที่ดีได้

ฉันมักจะตั้งคำถามกับศิลปินก่อนเลยว่า ‘เพราะอะไรฉันถึงต้องดูงานนี้’ และ ‘เพราะอะไรงานนี้ถึงต้องนำไปแบ่งปันให้คนอื่นดู’ ด้วย แม้ว่างานบางงานจะไม่ได้พูดถึงประเด็นสังคมอะไรมากมาย ถึงแม้จะเป็นเรื่องส่วนตัว แต่มันมีวิธีการหรือมุมมองอะไรบางอย่างที่น่าสนใจก็เพียงพอแล้ว ซึ่งเวลาฉันถาม ส่วนใหญ่ตัวศิลปินเองก็ตอบไม่ได้ตั้งแต่แรกที่คุยกัน

มีศิลปินบางประเภทที่ที่ตั้งคำถามฉันกลับว่า อ้าว ก็คุณไม่เข้าใจงานเองไม่ใช่เหรอ ซึ่งจริงๆ แล้วสำหรับฉัน การที่คุณจะเป็นศิลปิน หรือการทำงานศิลปะที่อยากสื่อสารเรื่องราวเชื่อมโยงกับคน คุณก็ต้องตอบตัวเองให้ได้ว่าทำยังไงคนถึงจะเข้าใจงานเราได้ และมันมีวิธีอะไรบ้าง ซึ่งหนึ่งในการทำงานของฉันในฐานะภัณฑารักษ์ ก็คือการคุยกับช่างภาพหรือศิลปินที่ยังมีปัญหา ฉันก็จะค่อยๆ กะเพาะมันออกมาว่าเขาอยากทำอะไร แล้วจะทำยังไงให้สื่อออกมาได้ดีที่สุด เพราะบางทีศิลปินเองก็คิดไม่ทันหรือยังไม่ทันคิดว่าเขาควรพูดอะไรแบบไหน

เหมือนช่วยเป็นตาที่สามให้ศิลปินหรือช่างภาพอย่างนั้นไหม

หน้าที่ของฉัน คือคอยช่วยศิลปินคิด เพราะมองเห็นบางอย่างที่ตัวศิลปิน ณ ตอนนั้นยังไม่เห็น พอตัวศิลปินเข้าใจแล้วว่าจริงๆ เขาอยากพูดเรื่องอะไร ฉะนั้นก้าวต่อไปก็คือการตั้งคำถามว่า แล้วเขาจะทำยังไงเพื่อนำเสนอมันออกมาในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ฉันก็ค่อยๆ ดึงมันออกมาเพื่อที่จะสร้างผลงานที่เป็นของศิลปินคนนั้น ของช่างภาพคนนั้นจริงๆ

งานของฉันมันไม่ใช่แค่การรีวิว วิเคราะห์ แล้วเอาผลงานมาจัดวางเฉยๆ แต่คือการทำงานโดยผ่านกระบวนการไปด้วยกันกับช่างภาพเลย การทำงานในส่วนของการกระบวนการเป็นสิ่งที่ฉันสนุกมาก

สนุกที่ได้เห็นการพัฒนาความคิดของช่างภาพใช้ไหม

ใช่ค่ะ เราได้เห็นช่างภาพคนนี้ก้าวออกไปคิดบางอย่างที่ตัวเองไม่เคยคิดมาก่อน หรือว่าบางครั้งในกระบวนการที่ทำไปด้วยกัน เขาก็ได้ทำอะไรบางอย่างที่เขาไม่เคยทำมาก่อน

อะไรคือจุดเริ่มต้นในอาชีพภัณฑารักษ์ ก่อนจะมาร่วมก่อตั้งกลุ่ม Reminders Photography Stronghold (RPS) และทำงานในแกลเลอรีของตัวเอง

ฉันไม่ได้เริ่มจากการเป็นศิลปิน เจ้าของแกลเลอรีหรือเป็นอาจารย์มาก่อนเลยคะ (ยิ้ม) มันเริ่มจากสามีของฉันเป็นช่างภาพฟรีแลนซ์ ที่ทำงานถ่ายภาพเพื่อสื่อสารเรื่องราวไปสู่ผู้ชม ฉันก็ช่วยเป็นตาให้กับเขาประมาณนั้น ก่อนที่จะเริ่มทำ RPS ฉันเคยมาอาศัยอยู่เมืองไทยเป็นระยะเวลาสั้นๆ เวลาสามีมีงานหรือเทศกาลอะไรก็ช่วยจัด พอกลับไปอยู่ญี่ปุ่นก็พอดีว่ามีพื้นที่ในโตเกียว เราเลยก่อตั้งแกลเลอรีเล็กๆ กันขึ้นมา ฉะนั้นมันก็ไม่เชิงว่าฉันมีเส้นทางอาชีพอะไรมาก่อนหน้า ไม่ได้เรียนด้านภาพถ่ายโดยตรง แต่มันคือประสบการณ์ที่ฉันสั่งสมมาผ่านการสนับสนุนสามีที่เป็นช่างภาพ ได้เรียนรู้งานจากนอกห้องเรียนมาเยอะมาก

งานภัณฑารักษ์และการเป็นกรรมการตัดสินให้เวทีประกวดระดับนานาชาติ ทำให้ได้เดินทางไปทั่วโลก คุณเจอประสบการณ์สนุกๆ อะไรบ้าง

การทำงานกับศิลปินที่กำลังดัง กำลังฮอต มันก็เป็นเรื่องง่าย แต่สิ่งสำคัญในการเป็นภัณฑารักษ์สำหรับฉันคือการค้นหาคนที่มีความสามารถ มีของ แต่ว่าไม่ค่อยมีใครเห็น ไม่ควรจะปล่อยให้เขาเสียชีวิตก่อนแล้วค่อยเป็นที่รู้จัก สิ่งที่น่าสนุกคือพอฉันได้ค้นเจอคนเหล่านี้แล้ว ฉันสามารถทำหน้าที่เป็นสะพานที่ช่วยดึงเขาออกมาสื่อสารเชื่อมโยงกับผู้คนได้ ทำให้คนต่างประเทศหรือในโลกนี้ได้เห็นพรสวรรค์ของคนนี้ ในช่วงเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ มันเป็นเรื่องที่มีค่า

พรสวรรค์สำหรับคุณคืออะไร

มันคือ ‘สิ่งที่คนนั้นเท่านั้นที่จะทำออกมาได้’ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าผลงานจะต้องออกมาดีเลิศ พรสวรรค์มันอยู่ที่ว่าในบรรดากระบวนการต่างๆ ที่เขานำพาไปจนถึงตัวผลงานชิ้นสุดท้าย มันมีอะไรที่ต้องเป็นเขาเท่านั้นถึงทำได้ หรือว่าต้องเป็นเขาเท่านั้นที่มีสายตาบางอย่าง ที่เห็นอะไรบางอย่างได้

เวลาฉันดูงาน dummy หรืองานที่ยังไม่เสร็จ ก็จะได้เห็นว่ากระบวนการนี้เขากำลังคิดอะไรอยู่ และจะมีบางคนที่เป็นหาหรือพัฒนาพรสวรรค์ของตัวเองออกมาได้ ฉะนั้นคือมันอยู่ที่ว่าช่างภาพหรือศิลปินคนนั้น ได้ลงมือค้นหาหรือค้นหาพรสวรรค์ของตัวเองแล้วหรือยัง บางคนอาจจะรู้สึกว่าการพรสวรรค์เป็นสิ่งที่อยู่ติดๆ ก็ได้ขึ้นมาเลย แต่ฉันคิดว่ามันอยู่ที่ว่า เราทำงานอะไรไป แล้วเราค้นเจอสิ่งนั้นหรือเปล่า

มันคือการเข้าใจตัวเอง ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำโฟโต้บู๊ทหรือ

แน่นอนค่ะ เวลาเราทำงานอย่างนี้ เราจะได้ค้นหาตัวเราเอง ได้ค้นและทำความเข้าใจในตัวของเราเองว่า อะไร

คือสิ่งที่เราเท่านั้นถึงจะทำได้ แล้วทำไมเราถึงทำขึ้นมา มันไม่ใช่ว่าจะไรก็ได้ที่ใครก็ได้ มันต้องคือตัวเราเองเท่านั้น แต่ส่วนใหญ่คนมักจะยอมแพกลางทาง ซึ่งจริงๆ แล้ว คำว่าพรสวรรค์หรือว่าทักษะต่างๆ ในการสร้างงานใครๆ ก็ทำได้ มันอยู่ที่ว่าคุณจะอยู่ทำไปจนถึงวันที่คุณได้ค้นเจออะไรหรือเปล่า

บางครั้งสิ่งที่เจอมันไม่ใช่แค่คำตอบ แต่มันส่งต่อไปจนถึงคำถามถัดไป และวิธีการฟันหาอะไรบางอย่างถัดไป ทำให้เราได้ทำงานไปเรื่อยๆ หรืออาจพัฒนากลวิธีที่เป็นเอกลักษณ์ของเราเองได้ ฉะนั้น ถ้าคุณไม่ลองทำนะ คุณจะไม่รู้หรอก มันต้องลองแล้วลงมือ

ในยุคที่ทุกคนโพสต์รูปอะไรก็ได้ตลอดเวลาในอินเทอร์เน็ต การทำโฟโต้บุ๊กยังมีคุณค่าอย่างไร

มันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของคุณมากกว่า เวลาเราใช้งานอินเทอร์เน็ตอัพโหลดหรือส่งให้ใครดู มันรวดเร็ว สะดวกสบาย แต่บางครั้งเวลาที่เราไม่ต้องรีบ หรือเราอยากทิ้งเรื่องราวอะไรบางอย่างไว้ให้มันมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น การที่เรามีวัตถุจริงๆ อยู่ในมือ มันสามารถทิ้งเอาไว้และส่งต่อไปได้ มันจึงให้คุณค่าที่ต่างกัน

ซึ่งมันเชื่อมโยงมาอีกหนึ่งประเด็นก็คือในยุคที่ใครๆ ก็ถ่ายรูปสวยได้ แต่ถ่ายแล้วทำไมคนอื่นต้องดูล่ะ เหตุผลอะไรที่เราต้องดูรูปคุณ ซึ่งคุณค่าในงานของคุณมันต้อง

ย้อนกลับไปว่าแล้วมุมมองของคุณเป็นยังไง การตีความของคุณเป็นยังไง มีอะไรที่ต้องเป็นคุณเท่านั้นถึงจะทำได้ ซึ่งการลงมือทำโฟโต้บุ๊ก มันคือกระบวนการที่ทำให้คุณได้ลงมือค้นหา ไม่ใช่แค่คุณค่าในผลงานที่ออกมาเป็นวัตถุ แต่เป็นคุณค่าเชิงตัวตน จิตใจ และสังคม ที่สำคัญคือคุณต้องไม่ได้ทิ้งทักไปเอง

ทำไมเราถึงไม่ควรทิ้งทักไปเอง

ตัวอย่างเช่น ถ้าเราทำงานเกี่ยวข้องกับประเด็นสังคม ที่นี้ตรงส่วนที่เป็นปัญหาสังคม เราต้องแน่ใจว่า เราจะไม่ได้ติดกับดักของสิ่งที่เราเคยได้ยินมา แต่ต้องลองไปดูว่าจริงๆ มันมีมุมมองอื่นไหม มีสิ่งอื่นใหม่ที่อยู่ในปัญหานั้น แทนที่จะไหลไปตามการเล่าเรื่องที่เรายากเล่าเท่านั้น เราต้องคอยตั้งคำถาม คอยตรวจสอบหลายๆ มุมมอง

อีกประเด็นของการคิดที่ทักไปเอง คือเรามักคิดไปเองว่าคนอื่นจะต้องเข้าใจงานเรา ซึ่งในความเป็นจริง มันควรจะเริ่มจากการที่คนอื่นไม่เข้าใจงานเรา แล้วเราค่อยพัฒนางานของเราไปจากตรงจุดนั้นให้คนเข้าใจได้ มันถึงจะได้งานที่ออกมาสมบูรณ์แบบและมีคุณค่ากับเราจริงๆ

๓

“พรสวรรค์ไม่ได้หมายถึงผลงานที่ดีเลิศ แต่คือสิ่งที่คนนั้นเท่านั้น ที่จะทำออกมาได้”

 JF THEATRE

ภาพยนตร์ญี่ปุ่นจัดฉายให้ชมฟรีที่เจแปนพาวนด์เซ็น กรุงเทพฯ ทุกเย็นวันศุกร์ เดือนสิงหาคมพบกับภาพยนตร์ชุดโทราซัง สุดคลาสสิกของผู้กำกับ 'โยจิ ยามาตะ' และในเดือนกันยายนว่าด้วยภาพยนตร์ภายใต้ชื่อ 'ซามูไร'

03.08.61 | 18.30 น.

Tora-san's Forbidden Love:
ความรักต้องห้ามของโทรา

โยจิ ยามาตะ / 1984 / 107 นาที

ช่วงปี 1980 ยุคที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นกำลังรุ่ง โทราซังรู้จักกับหัวหน้าฝ่ายที่ขยันขันแข็งของบริษัทแห่งหนึ่งในร้านเหล้า ก่อนที่โทราจะตามไปดื่มต่อบ้านของเขา เมื่อหัวหน้าฝ่ายหายตัวไปอย่างลึกลับ โทราจึงช่วยภรรยาของเขาออกตามหา จนความรักต้องห้ามได้ก่อตัวขึ้น...

10.08.61 | 18.30 น.

Tora-san Goes Religious:
โทรา หลงพื้ที่รัก

โยจิ ยามาตะ / 1983 / 107 นาที

ขณะที่โทราเดินทางไปยังภาคตะวันตกของญี่ปุ่น เขาตัดสินใจไปคารวะหลุมศพพ่อของอิโรชิ น้องเขยของเขา จึงแวะไปที่วัดอันเป็นสุสาน โทราได้พบกับลูกสาวคนสวยของเจ้าอาวาสที่นั่น และตกหลุมรัก...

08.06.61 | 18.30 น.

Tora-san the Expert:
โทรา พ่อสื่อเจ้าเสน่ห์

โยจิ ยามาตะ / 1982 / 106 นาที

ซาบุโระหลงรักเคอิโกะ แต่ไม่กล้าบอกรักกับเธอ ทำให้โทราต้องทำหน้าที่พ่อสื่อ เขาได้ทำหน้าที่สำเร็จในที่สุด และออกเดินทางมุ่งลงใต้ต่อไป...

24.08.61 | 18.30 น.

Tora-san Island Encounter:
รักครั้งใหม่ของโทรา

โยจิ ยามาตะ / 1986 / 105 นาที

โทราเดินทางไปเกลี้ยกล่อมให้อาเคมิกลับบ้าน เธอคือลูกสาวของเพื่อนบ้านที่หนีออกจากบ้านเพราะไม่พอใจสามี เมื่อเธอปฏิเสธที่จะกลับบ้าน โทราจึงร่วมเดินทางไปเกาะซิดิเนะกับเธอ ที่นั่นเขาได้รู้จักกับครุมajiโกะและหลงรักเธอเข้าเต็มเปา...

31.08.61 | 18.30 น.

Heart and Flowers for Tora:
มาลัยรักของโทรา

โยจิ ยามาตะ / 1982 / 110 นาที

คราวนี้ โทราซังพบรักกับคาการิ สาวใช้ของศิลปินระดับชาติผู้มีฝีมือด้านการทำเครื่องเคลือบดินเผา แต่แล้วความรักของเขาก็ต้องล้มเหลวอีกจนได้...

07.09.61 | 18.30 น.

Seven Samurai:
เจ็ดเซียนซามูไร

อาคิระ คูโรซาวะ / 1954 / 207 นาที

ทุกปี เมื่อถึงช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวข้าวสาชิ หมู่บ้านแห่งหนึ่งต้องประสบความยากลำบากจากการปล้นของโจรเร่ร่อน ในปีนี้ ชาวบ้านไม่รู้ว่าทำอะไรจึงจะหยุดโจรได้ จึงว่าจ้างให้ซามูไรเจ็ดคนมาปราบโจรให้สิ้นซาก...

14.09.61 | 18.30 น.

Rashomon: ราโชมอน

อาคิระ คูโรซาวะ / 1950 / 88 นาที

เรื่องเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 10 เมื่อพระ คนรับใช้ และคนตัดฟันได้เข้าไปหลบฝน ณ ประตูราโชมอน ทั้งสามได้ถกเถียงกันถึงคดีฆาตกรรมที่ซามูไรคนหนึ่งถูกแทงตายในพุ่มไม้ จากคำให้การของแต่ละคนไม่มีใครตัดสินได้ว่าใครคือคนผิด...

21.09.61 | 18.30 น.

Ballad: สัมพันธภพ

ยามาซากิ ทากาชิ / 2009 / 132 นาที

ชินอิชิพลัดหลงย้อนเวลากลับไปใน ค.ศ. 1574 และได้บังเอิญช่วยชีวิตนักรบที่มีฉายาว่าปีศาจจิโรอิเอาไว้ได้ ต่อมา ชินอิชิทราบว่ามีจิโรอิและองค์หญิงเรอมีใจรักกัน ซึ่งเป็นเหตุให้องค์หญิงปฏิเสธการสู่ขอจากผู้ทรงอำนาจ เกิดเป็นสงครามสองแคว้น...

28.09.61 | 18.30 น.

When the last sword is drawn:
มิบูกิชิเดน เมื่อซีกดาบเล่มสุดท้าย

ทากิโกะ โยชิโระ / 2003 / 138 นาที

เรื่องราวของโยชิมุระ ผู้ซึ่งทั้งตระกูลซามูไรที่เขาจับใช้ มาเป็นนักรบในสังกัดของชินเซงงุมิเพื่อหาเงินเลี้ยงภรรยาและลูก หลังจากศึกโทบะ-ฟูชิมิ เมื่อกองกำลังชินเซงงุมิแตกพ่าย ใครก็พากันคิดว่าโยชิมุระสิ้นชีวิตในการปะทะกันเสียแล้ว...

EVENTS
ปราณนา: ภาพเหมือนการเข้าสู่**22.08.61 - 26.08.61**

สถานที่: ศูนย์ศิลปการละคร
สตูดิโอ พันธุมโกมล คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ละครเวทีที่ดัดแปลงจาก 'ร่างของปราณนา' นวนิยายเรื่องล่าสุดของอุทิศ เหมะมูล นักเขียนนวนิยายเจ้าของรางวัลซีไรต์ กำกับโดย โทชิชิ โอากาดะ นักประพันธ์บทละครและผู้กำกับการแสดงของคณะละครเชลฟี ดัช ประเทศญี่ปุ่น ผลงานนี้จะเป็นการรวมตัวกันครั้งแรกของศิลปินรุ่นเดียวกันทั้งสอง โดยร่วมงานกับนักแสดงมากฝีมือของไทยที่ผ่านการคัดเลือก 11 คน

Photo by วชร ก็นหา

Photo by วชร ก็นหา

Publicity Design: Yasuwo Miyamura

Original drawing for publicity design: อุทิศ เหมะมูล

รวมทั้งทีมงานสร้างสรรค์อีกมากที่นับเป็นการรวมตัวกันของศิลปินไทย-ญี่ปุ่น ผู้เชี่ยวชาญการสร้างงานที่หลุดชนบทรายงานดั้งเดิม อาทิ 'ยูยะ ทซึกากะ' จากกลุ่มคอนแท็ค กอนโซ ในฐานะซีโนกราฟเฟอร์ 'วิชัย อาทมาท' ในฐานะผู้ช่วยผู้กำกับ 'พรพรรณ อารยะวีรสิทธิ์' ในฐานะผู้ออกแบบแสง ฯลฯ ผลงานที่ออกมาจากการสร้างสรรค์ด้วยสายตาของทีมงานเหล่านี้ จะต้องเป็นงานที่ขยายขอบเขตงานศิลปะการละครไปอีกก้าวอย่างแน่นอน

ตัวละครเอกของเรื่องคือจิตรกรคนหนึ่งอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ละครจะถ่ายทอดให้เห็นถึงชีวิตและความรักของตัวละครตั้งแต่ช่วงปี 1990 จนถึงปัจจุบัน

สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของสังคมที่พวกเขาอาศัยอยู่ รวมถึงการเปลี่ยนผ่านของสภาวะทางการเมือง พร้อมตั้งคำถามให้เรานึกคิดว่า "การมีชีวิตอยู่คืออะไร" ซึ่งการแสดงรอบปฐมทัศน์นี้ในกรุงเทพฯ จะเป็นก้าวแรกก่อนนำไปแสดงในอีกหลายประเทศ

***เปิดจำหน่ายบัตรวันที่ 11 กรกฎาคม 2561 ติดตามข่าวสารและรายละเอียดของการแสดงที่ทวิตเตอร์: @pratthanabkk เฟซบุ๊ก: @pratthanabkk อิน스타그램: @pratthanabkk และเว็บไซต์ <http://pratthana.net>**

**การประชุมวิชาการนานาชาติด้าน
ญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย
ประจำปี 2561**
25.08.61

สถานที่: อาคารมหาจักรีสิรินธร
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประชุมวิชาการนานาชาติประจำปีของสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ และมหาวิทยาลัยโอซาก้า ในปีนี้ ได้รวมเอางานวิจัยด้านญี่ปุ่นศึกษาที่น่าสนใจ ของนักวิจัยทั้งชาวไทย

และต่างชาติ โดยยังคงจัดบรรยายเป็นภาษาญี่ปุ่น เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ด้านภาษาญี่ปุ่น วรรณคดีญี่ปุ่น และวัฒนธรรมญี่ปุ่น รวมไปถึงสร้างเครือข่ายนักวิจัยนานาชาติด้านภาษาญี่ปุ่น วรรณคดีญี่ปุ่น และวัฒนธรรมญี่ปุ่น

***ติดตามข้อมูลเพิ่มเติมที่ www.arts.chula.ac.th/jst2018/ หรือโทร 02-218-4741**

What Happened?

เรื่อง: nananippon team

GABEZ SHOW @ BICT Fest 2018

24.08.61-27.08.61

สถานที่: ศูนย์ศิลปการละครสดใส
พันธุ์โกมล คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแสดง Dance and Silent Comedy ของมาสะและฮิโตะ ผู้หมั่นแสดงที่ผสมผสานทั้งการเต้น กายกรรม ละครีโบ้ และมุขตลก ได้สร้างทั้งความประทับใจและรอยยิ้มให้ผู้ชมที่มาเข้าร่วมเทศกาลละครนานาชาติสำหรับเด็กและเยาวชนปี 2018 รวมทั้งน้องๆ จากโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนาคลองเตยที่เข้าร่วมเวิร์กช็อปไปด้วยกัน

เสวนา โตเกียว ขอนแก่น เมืองต้องสู้

04.06.61

สถานที่: หอศิลปวัฒนธรรม (ริมน้ำสร้าง)
ศูนย์วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลังจากจัดแสดงไปแล้วที่กรุงเทพฯ นิทรรศการ 'เมืองต้องสู้: โครงการผังเมืองของญี่ปุ่นในทศวรรษ 1960' ที่จัดโดยเจแปนฟาวนด์ชั่น กรุงเทพฯ ได้สัญจรไปจัดแสดงที่ขอนแก่น โดยงานเสวนาในวันแรกได้มีวิทยากรรับเชิญพิเศษ 3 ท่าน ได้แก่ รศ.ดร. รวี หาญเผชิญ อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผศ.ดร. นิรมล กุลศรีสมบัติ ผู้อำนวยการศูนย์ออกแบบและพัฒนาเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ผศ.ดร. พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาร่วมพูดคุยและถกกันในประเด็นที่สะท้อนให้ผู้ชมได้เห็นว่า ความพยายามเพิกถอนแนวคิดใหม่เพื่อสร้างเมืองในอดีต มีส่วนสัมพันธ์กับงานสถาปัตยกรรมและสภาพผังเมืองปัจจุบันของโตเกียวและเมืองหลวงอื่นๆ อย่างไร

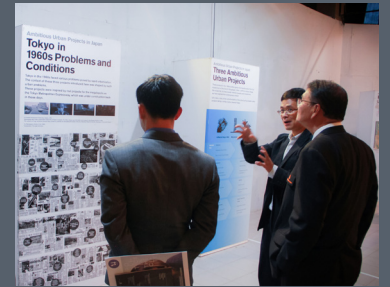

Photo courtesy of Reminders Photography Stronghold

PHOTOBOOK AS OBJECT / PHOTOBOOK WHO CARES

05.07.61 - 31.07.61

สถานที่: Open House Bookshop by
Hardcover ชั้น 6 Central Embassy

นิทรรศการว่าด้วยเรื่อง 'หนังสือภาพ' ที่เป็นส่วนหนึ่งของเทศกาล Photo Bangkok 2018 เจแปนฟาวนิเดชั่น กรุงเทพฯ ได้ชักชวน Yumi Goto ศิลปินจากกลุ่ม Reminders Photography Stronghold [RPS] ให้เป็นผู้คัดเลือกและนำเสนอผลงานหนังสือภาพที่มีคุณค่า ซึ่งเกิดจากการที่ช่างภาพพูดเรื่องราวส่วนตัวแล้วใส่ลงไปในรายละเอียด เช่น การเลือกชนิดของกระดาษ วิธีการพิมพ์ ขนาดหน้าหนังสือ ความรู้สึกสัมผัสและโครงสร้างของหนังสือ โดยนิทรรศการนี้มุ่งเน้นการแสดงให้เห็นกระบวนการในการสร้างสรรค์งานของช่างภาพ กว่าที่จะออกมาเป็นหนังสือภาพหนึ่งเล่ม โดยนำเรื่องราวภาพถ่ายจากหนังสือภาพ และหนังสือภาพเล่มจริงมาจัดแสดง ซึ่งทำให้ผู้ชมได้รู้ถึงหลากหลายความเป็นไปได้ในการพัฒนาหนังสือภาพ

AAS in Asia 2018

05.07.61 - 08.07.61

สถานที่: India Habitat Centre
กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย

การประชุมวิชาการเอเชียศึกษาระดับนานาชาติ AAS in Asia ประจำปี 2018 มีนักวิจัย และบุคลากรในสถาบันการศึกษา กว่า 427 สถาบันจาก 43 ประเทศทั่วโลก มานำเสนอผลงานตนเอง แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับผู้เข้าร่วมจากหลากหลายประเทศทั่วโลก โดยเจแปนฟาวนิเดชั่น กรุงเทพฯ ได้คัดเลือกอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัยทั้งหมด 3 ท่าน ได้แก่ ดร. ทราเยกัว ทิพากร จากสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผศ.ดร.นิภาพร รัชตพัฒนากุล

จากคณะศิลปศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคุณนิรินธ มีทรัพย์นิคม จากสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นตัวแทนในการนำเสนองานด้านญี่ปุ่นศึกษาในประเทศไทย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิชาการจากหลายประเทศในการประชุมครั้งนี้

ร้านที่พยายามรวมโฟโต้บู๊กเจ๋งๆ ทั่วโลกมาให้เราได้เปิดตา

เมื่อร้านฟิล์มออนไลน์ค่อยๆ ขยับขยายจนกลายมาเป็นสเปซน่ารักย่านเมืองทองธานี ในชื่อ Husband and Wife Shop ชั้น-อาทิติย์ เลิศรักษ์มงคล บอกกับเราว่า นอกจากคัดสรรฟิล์มและอุปกรณ์ถ่ายภาพน่าสนใจ สิ่งที่เขาให้ความสำคัญเสมอ คือการคัดสรรโฟโต้บู๊กเจ๋งๆ ทั่วโลกมาวางขาย เพราะการได้ดูคลิและสนุกกับการเปิดหุเปิดตาในโลกโฟโต้บู๊ก เขาก็พบว่ายังมีโฟโต้บู๊กน่าสนใจอีกมากที่ร้านหนังสือในเมืองไทยไม่นำเข้ามาขาย เพียงเพราะไม่ใช่ช่างภาพดังหรือดีเบสดีเซลเลอร์

“จะเห็นว่าตลาดโฟโต้บู๊กญี่ปุ่นบูมมากๆ เพราะเขามีวัฒนธรรมในการเสฟโฟโต้บู๊ก เราเข้าใจว่าน่าจะเริ่มต้นมาจากช่างภาพญี่ปุ่น Araki Nobuyoshi ที่เรียกการถ่ายภาพแบบเขาว่า ‘I-Photograph’ ซึ่งพ้องเสียงกับคำว่า Shi-Shashin กับคำว่า Shi-Shosetsu ในภาษาญี่ปุ่น ที่แปลว่า ‘I-Novel’ มันคือการแสดงตัวตนผ่านภาพถ่ายที่มีความเป็นส่วนตัวมากๆ เราจึงเห็นโฟโต้บู๊กญี่ปุ่นถ่ายรูปตัวเอง รูปยาวตัวเอง รูปแนวตัวเองเต็มไปหมด เหมือนทุกคนสามารถเป็นศิลปินได้”

และนอกจากเหล่าโฟโต้บู๊กน่าสนใจ บรรยายกาศน่ารักของบ้านสีขาวกระจกใสในสวนสีเขียว มีเพื่อนบ้านเป็นร้านกาแฟโรงเรียน และแกลเลอรีขนาดย่อม ก็เป็นสิ่งที่ขึ้นได้ไฉ่เดียวจากการไปสำรวจร้านรวงที่ญี่ปุ่นบ่อยครั้ง “เราชอบการตีความของร้านญี่ปุ่น เพราะเขามองชีวิตของลูกค้าว่า คนหนึ่งคนจะชอบอะไรบ้าง ถ้าชอบถ่าย

กล้องฟิล์ม เขาไม่ได้แค่ถ่ายรูปอย่างเดียวหรอก เขาน่าจะชอบของถูกก๊ากแบบนั้นแหละ เราเลือก mt tape มาวางขาย มันอาจจะไม่เข้ากับร้านฟิล์ม แต่มันคือเสน่ห์ในการสร้างสเปซแบบคนญี่ปุ่น

“และอีกความตั้งใจของเราในการทำสเปซนี้ คือเราอยากให้พื้นที่ศิลปะมันเข้าถึงง่ายและเฟรนด์ลี่” ชันบอกพร้อมรอยยิ้ม

๓

อาทิติย์ เลิศรักษ์มงคล (ชัน)

ชายหนุ่มผู้หลงใหลการถ่ายภาพแบบแอนะล็อกพอๆ กับการหมกมุ่นในศิลปะร่วมสมัย หมวกใบปัจจุบันของเขาจึงเป็นที่รู้จักถึงเพชฌายณ์ มนุษย์.สตรีท ผู้ปลูกปั้น Brick By Brick School ในฐานะโรงเรียนสอนคอนเซ็ปชวลอาร์ตที่เชื่อว่าใครๆ ก็เรียนศิลปะได้ และเจ้าของร้าน Husband and Wife Shop ที่ช่างภาพสายแอนะล็อกโปรดปราน

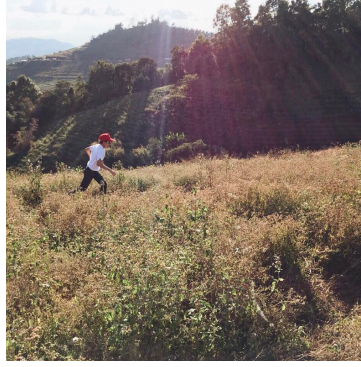
Husband and Wife Shop

ร้านตั้งอยู่ในซอยแจ้งวัฒนะ 33 หมู่บ้านเมืองทองธานี 1 ซอย 3 ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เปิดวันอังคาร - อาทิติย์ (ปิดวันจันทร์) เวลา 11.00-20.00 น. โทรศัพท์ 02-011-6126

[f HusbandandWifeShop](#)

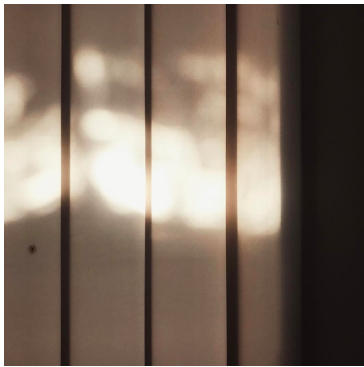
IG: emnytpyn

IG: beatoncall

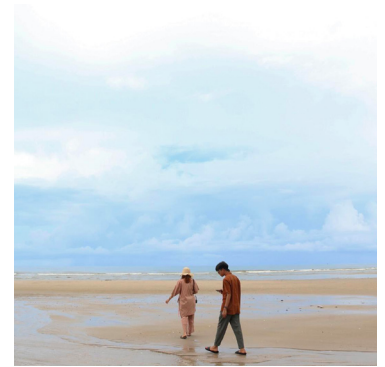
IG: filkk

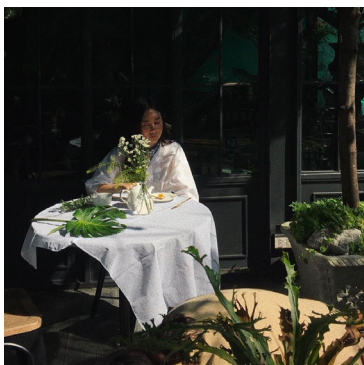
IG: tomanoo

IG: vitchudew

IG: tanggp

IG: thaveejan

IG: chrr_

IG: missingdream

เมื่อทะเลไทยกลายเป็นหาดบนเกาะญี่ปุ่น คาเฟ่แสงสวยในกรุงเทพฯ ที่ดูแล้วคล้ายจะเป็นโตเกียว ดอกไม้ยุบยิบที่ชวนให้
คิดถึงดอกไม้หน้าบ้านของเหล่าโอก้าซัง ฯลฯ คือมุมมองญี่ปุ่นในแบบไทยๆ ของผู้อ่านนานานิปอนที่ติด #nananippon
ในโซเชียลมีเดียช่องทางต่างๆ ใครอยากร่วมแชร์มุมมองนิปอน อย่าลืมติดแฮชแท็กมาฝากแบบนี้บ้างนะ

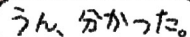
น

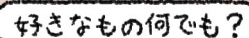
ที่ปรึกษา อิศารุ คุวาฮาระ, สิริ ร้วไพบูลย์ บรรณาธิการ สลิลลา มหันต์เชิดชูวงศ์ นักเขียน จิราภรณ์ วิหวา กราฟิกดีไซน์
ณัฐปรีญา โจรระสา ช่างภาพ พิชาญ สุจริตสาริต ผู้จัดทำ บริษัท ไอแอลไอ จำกัด อีเมล ili.docx@gmail.com แยกสีและ
พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์ [1987] จำกัด โทรศัพท์ 0-2428-7500

เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ เจ้าของลิขสิทธิ์ 2561 ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งจากหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่หรือพิมพ์ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร
Copyright © 2018 The Japan Foundation, Bangkok All right reserved. No reproduction or republication without written permission

BY
SUNDAE
KIDS

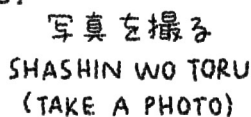
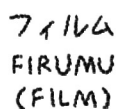
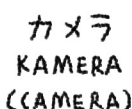
B : OK. I GOT IT.

B : WHATEVER I LIKE?

CAMERA SOUND: SNAP!

B: SUKINA MONO NANDE MO?
CAMERA SOUND: KASHA!

ชั้น 10 อาคารเสริมมิตร ทาวเวอร์ 159 ถนนสุขุมวิท 21 กรุงเทพฯ 10110
โทรศัพท์ : 0-260-8560-4 www.jfbkk.or.th www.facebook.com/jfbangkok

